

To bud på hvordan vi hjælper børn i familier med alkoholproblemer

"BRUS" OG "TUBA"

Hvordan hjælper vi børn i familier med alkoholproblemer?

Helle Lindgaard

Projekt: Behandlingstilbud til børn og unge fra familier med stof- eller alkoholmisbrug

Rationalet
bag

Projektet

Læring

Rationalet bag puljen/projektet

Rationalet bag

- ▶ Alt for mange børn vokser op i en familie med alkohol og/eller stofmisbrug
- ▶ Alt for mange børn får ikke den nødvendige hjælp og støtte i tide
 - ▶ Fordi de er svære at få øje på
 - ▶ Fordi de ikke beder om hjælp
 - ▶ Fordi de kan være svære at "komme til"
 - ▶ Fordi vi ikke før har haft tilbud (nok) til dem
 - ▶ Fordi vi ved for lidt om, hvordan vi bedst hjælper

Det har store konsekvenser for børn/unge at vokse op med alkohol

- ▶ **Identitet**, følelser, behov og grænser, jeg-fokus
- ▶ Generelt lavt selvværd
- ▶ **Depression, angst**, selvmord, ADHD, OCD, PTSD
- ▶ **Spiseforstyrrelser**, selvskadende adfærd
- ▶ Hyperaktivitet, impulsstyret, koncentrationsbesvær
- ▶ Søvnproblemer, mareridt
- ▶ Psykosomatik (mavepine, hovedpine etc.)
- ▶ Livs- og problem-**mestring**
- ▶ **Misbrugsproblemer** (egne/partner)
- ▶ Relationelle problemer: Isolation og **ensomhed** (venner/kærester)
- ▶ Afvigende adfærd – Kriminalitet, vold, bander og lign.
- ▶ Forstyrret **skolegang/uddannelse**
- ▶ Tidlig voksenadfærd (parforhold, bolig, forældreskab)
- ▶ Og mere

Det har store
konsekvenser for
børn/unge – også helt
ind i voksenliv

Generationsperspektiv

Og i øvrigt
også til
næste
generation!

Skader som kunne have
været forebygget!

Hvordan hjælper vi
børnene ...

Mod til at
“se” og evne
til at handle!

Forældre er børns
vigtigste kort ..

Børn i familier med
alkoholproblemer
har brug for at blive
set og taget i
hånden
- men allerhelst af
deres forældre!

Direkte og indirekte hjælp

Indirekte hjælp - forældrene

- ▶ Familieorienteret alkoholbehandling
- ▶ Alkoholbehandling
- ▶ Par- og familietrivsel
- ▶ Forældrerådgivning
- ▶ Forældre-barn samtaler
- ▶ Familie-samtaler

Direkte hjælp – børnene/unge

- ▶ Individuelle samtaler
- ▶ Gruppe-forløb
- ▶ Forældrerådgivning
- ▶ Forældre-barn samtaler
- ▶ Familie-samtaler

Behandlings-elementer – forskning

Gruppe-terapi/individuel terapi

- ▶ Psykoedukation – viden om/øvelser
- ▶ Kognitiv terapi
 - ▶ Identitet, narrative/jeg-fortællinger, eksternalisering, spejling i andre børn
 - ▶ Mestring, problemløsning
 - ▶ Følelsesregulering
 - ▶ Kommunikation
 - ▶ Social støtte/evner
- ▶ "Lege-terapi" (skam/skyld – mangler ord)
 - ▶ Tegne/sandkasseterapi, dukke/rollespil

Projektet

Puljens formål

At sikre udbredelsen af gratis behandlingstilbud til børn og unge under 25 år, der vokser op i familier med stof eller alkoholmisbrug

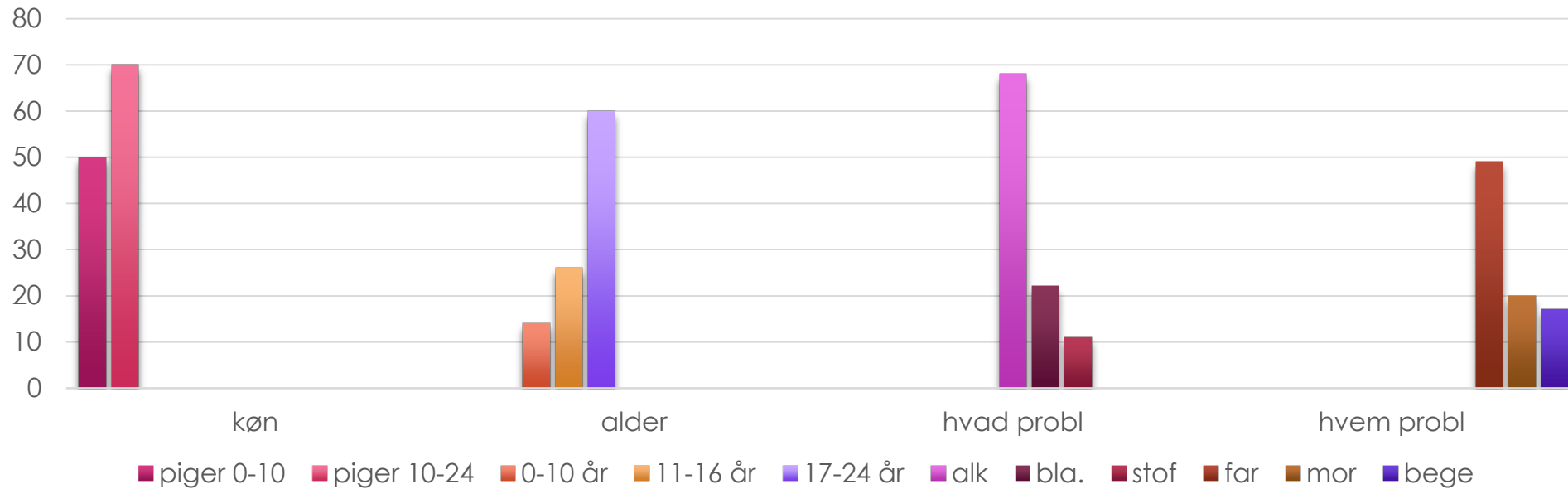
Understøtte, at de behandlingstilbud, der gives, er velbeskrevne og baseret på viden om velegnede indsatser til tilbuddets målgruppe

Tilbuddene: 2016-2019

- ▶ Aalborg Kommune
- ▶ BRUS (11 midtjyske kommuner)
- ▶ Barnets Blå Hus
- ▶ Center for Trivsel og Udvikling (Lolland/Guldborgsund)
- ▶ Projekt GIV (Greve, Ishøj, Vallensbæk)
- ▶ Dit RUM (KABS VIDEN/Glostrup)
- ▶ BALLAST (KFUM)
- ▶ De Drikker Derhjemme (Kbh's kommune)
- ▶ Familieværkstedet (Kbh's Kommune)
- ▶ Rusbehandling, Kbh
- ▶ Novavi - Ung Revers
- ▶ De små skuldre (Tjele Behandlingscenter)
- ▶ TUBA (Blå Kors Danmark)
- ▶ Just Be You/Care4you (Tønder Kommune)

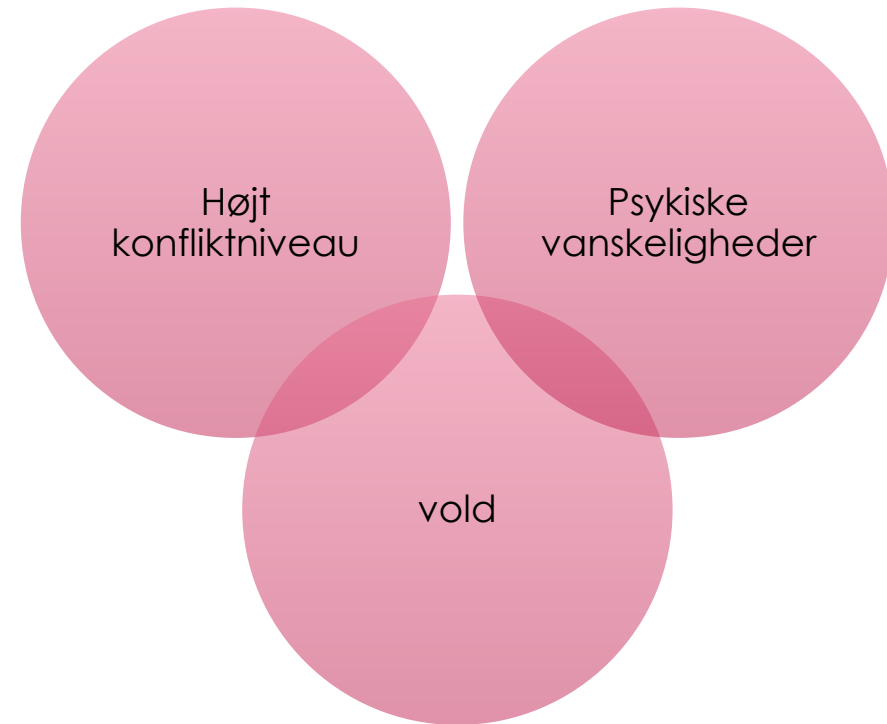
Hvem er børnene/de unge – i projektet (ej "virkeligheden")

Diagramtitel

Familierne – udover alkohol/stof

- ▶ Højt konfliktniveau (53%) - skilsmissegfamilier
- ▶ Psykiske vanskeligheder (53%)
- ▶ Vold (24%)

Rekruttering

Generelt en udfordring (ikke kun opstart, men løbende udfordring)

Vigtigt at have samarbejde med relevante samarbejdspartnere

Vigtigt at have målrettet markedsføring

Frafald - fastholdelse

- ▶ Ældre (drenge)
- ▶ Anden støtte
- ▶ Lav trivsel
- ▶ Udbredt misbrug i familien

- ▶ Central drivkraft for kontinuerligt forløb: at inddrage forældrene/relevante omsorgspersoner i deres børns forløb, uanset barnets alder
- ▶ Relation/alliance, sms-kontakt, transport-løsninger

Virkninger

Stort set alle børn/unge/familier: Positiv eller meget positiv betydning

Trivsel nærmer sig normen, især hos de ældste unge

Hver femte oplever tilbagegang (jo yngre/jo flere)

0-2 årige/forældre: Livsmestring/kompetencer øges – skabe positivt familiemiljø

3-10 årige: Vanskeligheder reduceres, især emotionelle symptomer (69%) – dog ikke til alment niveau

11-16 årige: vanskeligheder reduceres (75%) mod alment niveau

17-24 årige: vanskeligheder reduceres, trivsel øges, livsmestring øges (85%)

Kerne- elementer

Barnet i centrum

Netværk

Tillid og tryghed i
rammer og
relationer

Fællesskab

Forståelse af egen
situation

Ressourcer,
udvikling og
handlemuligheder

Leg og øvelser

Kerne-elementer

Barnet i centrum (Barnets behov fremfor forælders misbrug, barnet: "set og rummet")

Netværk (samarbejde med forældre, støtte fra sociale relationer, venner/fritid, brobygning)

Tillid og tryghed i rammer og relationer (rutiner/ritualer, struktur = forudsigelighed og tryghed, tillid, anerkendende tilgang)

Fællesskab ("møde med/spejling i" ligesindede = af-tabuisering, af-stigmatisering, normalisering)

Forståelse af egen situation (psykoedukation, mentalisering)

Ressourcer, udvikling og handlemuligheder (spejling af ressourcer og opnået succes = mestring og handlekraft – modsat magtesløshed/hjælpeløshed)

Leg og øvelser (f.eks. mhp kontakt til eget følelsesliv, følelsesregulering)

Læring

Læring

- ▶ Rekruttering og fastholdelse kræver en særlig indsats og samarbejde
 - ▶ Tværfagligt/tværsektorielt i kommunen
 - ▶ Med forældrene (eller andre voksne støttepersoner)
 - ▶ Med en særlig behandlingsrelation (alliance, betydning, sms ...)
 - ▶ Logistik/"let-tilgængeligt" (transport og tid)
- ▶ Mere belastede unge/unge mænd kan være svære at fastholde
- ▶ Drengene er under-repræsenteret (jo ældre, jo færre)
- ▶ Der skal være et varieret udbud (alder, køn, mangfoldighed, geografi ..)
- ▶ Betydningen af forældrene og "relationen", og alkohol/stofproblemet bag